

Készpénzzel lérmentesítve „Zalai Közlöny”

Nemzeti Múzeum

2

Budapest

'Nemzeti Múzeum' Nemzeti Múzeum 2 Budapest **Nemzeti Múzeum** POLITIKAI NAPILAP

hirdetményei az Államháztartás 77-111. sz. alatt

Budapesti szerkesztőség: VII. ker. Akácfa-utca 23. sz. Telefonszám József 73-61.

Hirdetési Árak: Helyi 5000 korona, Budapestre külföldi Anker-közt 2. sz. dohányárudába

Mors Imperator ünnepén

Halottak ünnepét hozta el az ősz és tügyujlásra mennek az élők a halál árnyékából szabaddult Magyarország minden temetőjében. Mert ezernyi az ünnepen az élet ad találkozót a halálnak, hogy emlékezzünk, amikor visszszanéztünk azok felé, akiket szerettünk. És elnézünk előre, nem is tudjuk, nem-e holnapig, az élet és halál igaz talákozójára, amikor az marad legyőzöttek, akit legjobban szerettünk: önmagunk.

Akiket szerettünk, akik elemtek közülünk, azok emlékének adóját elmegyünk leróni a sírok szomorú országába. Sok-sok virág jelzi az utat. Zöldbe bolunak, színes lángokra gyulnak, krizantémus ősz virágszobáiba öltöznek a kicsike dombozok, amik alatt örök álmatlansza sok millió élet. Mindenkin van egy-egy kis sírja, ahova elmegy, csendben, szótlanul, vissza-visszatérő régi nagy szomorúsággal meggazgatja a szerleguruló hantokat, gyertyát gyújt, koszorút, csokrot visz. Aztán egy-két Imádság száll, egy-két könnyesepp csillan meg az. Minden élők leketemiséje ez az ünnep, fájdalmas áldozás a legnagyobb hatalom, Mors Imperator ezerfelé szórt oltárai tövében.

És messze, nagyon messze, szeretszét az egész világon fekete sötétben maradt sírok ezreire borul rá a ködös, didergő ősz éjszaka, csendje. Sírokkal van behintve hegy, völgy, mező, ahol megbékélt, koporsóltan, sokszor talán már el is ledetlen plhennek a nemrég nagy világosság halott katonái. Magyar katonák, összeroncolt, elvérzett, áldozatul odadobott testvéreink fekszenek szanaszét a nagyvilágon. Jeltelen sírjukon nem ünnepel a gyász, nem rópiú odáig a szeretet se talán. Mert jött a forgatagos élet és elfeledtük, hogy voltak mártírjaink, voltak véreink, akikről a mi mai létezésünkért azt követelte a há-

boru örvényébe sodródott haza, hogy hagyjanak itt bennünket, hogy örökre menjenek el tőlünk. És ne maradjon más nyoma értünk adott életüknek, csak egy begyepesedett, lassan elsimuló srhant, amit azóta fel is szántott talán az urjalnduló élet s talán a régi szeretetknél nem maradt egyéb, csak lassu, könnytelen, újélet hozta elfeledkezés.

Itt, a csonka határokon belül is, minden városban, minden kis faluban is, hősök alusszák álmukat. Magyar katonák. Meg sokan, örök csendre békélt réggen ellenségek. Most már jótestvérként egymás mellett élfernek, egyformán öleli, takarja őket a magyar föld.

Messze-messze, ki tudja hol, ki tudja élnék-e még, akik siratnák a mi temetőink halott katonáit? Ki tudja, mennyi ezren, edesanyák, gyermekek, hivesek hunyt szemmel bolyongják be fájdalom szárnyán a nagyvilág elhagyott szögletelt, csatatereket, erdők mélyét és keresik annak letipott, rég eltűnt sírját, aki elment és nem jött vissza hozzájuk soha többet. Sírva, zokogva keservesen kéri számon az egész világotól az ő halottait, akiknek nem vihetek ma este egy szál virágot.

És az a halott talán itt fekszik a mi temetőink katonái között. Talán magyar, talán idegen jóbarát vagy ellenség. De ma testvér. Aki ember volt és él. És voltak, akik szerették. Akik ma jajongva keresik a sírját, hogy gondol e rá valaki, dob-e rá csak egyetlen szál virágot.

Ha van szíve a magyar nemzetnek, akkor ezen a napon nagyon kell, hogy legyen. A magyar társadalom örök szégyene lenne, ha elfeledkezne a kegyelet parancsáról, a katonái, hősei, a vértanú sírjáról. Nem is parancs, de minden, a világ bármely részén élő embertársunkkal szemben teljesítendő morális kötelezettség. Mert ne-

künk is vannak halottaink messze idegenben és lithon is távoll temetőikben, ahol nem is tudjuk talán. Mert magyar nemzeti kötelesség is

Nem nagy áldozatot követel a hősök temetőjének kultusza.

Csak egy-két szál virágot. De az a virág legyen a szeretet. Legyen a hála. Legyen melegszívű, önként áddó emlékezés. Legyen a mártírok vérén most épülő magyar társadalom imádságos, testvéri szívdobbanása.

November 6-án érkezik a népszövetségi delegáció Budapestre

Budapest, október 31
A magyar kölcson ügyében a népszövetség kiküldésére részéről Avocátusok helyettesei, Saller, a politikai ügyosztály vezetője és Slop

peni kiküldött november 6-án, kedden reggel érkezik Budapestre Bounioisszal, a jóváhítteli bizottság kiküldöttjével együtt.

A miniszterelnök válasza Benes beszédére

Erélyesen visszautasítja a belügyeinkbe való beavatkozást — Az emigráció ügye a bíróságra tartozik — Az igazságügyminiszter marad —

Budapest, október 31
Bethlen István gróf miniszterelnök Benes cseh szlovák külügyminiszternek a prágai parlamenti ülésen tett beszédje Magyarországra vonatkozó részéről a következőkkel jelentkezik:

— Benes külügyminiszter urnak beszámolójából elégtelállapítom meg, hogy újlag szükségemnek tartotta hangsúlyozni azt, hogy a kizsantat a rekonstrukció és az együttműködés politikáját őhajtja Magyarországgal szemben követni. Az erre való törekvés jeleit a genfi tárgyalás folyamán magamnak is alkalom volt tapasztalni. Kifejezésre jutott ez a törekvés a Magyarországra vonatkozó azokban a megállapodásokban is, amelyekkel közvetlenül visszajöveletem után és azóta is többször ismerteltem; ezek voltak azok a pontok, amelyekre vonatkozik, mint Benes ur a kijelentette, *tényleg megegyeznénk sikerült.*

— Teljesen egyetértek továbbá, Benesnek azaz a megállapításával, hogy egymásra utalt szövetségek politikáját kell, hogy a lojalitás és a korrektség elve vezesse, természetesen teljesen a kölcsönöség alapján.

— Sojnatartal látom azonban, hogy Benes külügyminiszter, habár újlag hangsúlyozta, hogy nem akar Magyarországot belügyébe avatkozni, — amit különben is kénytelen volna a legerélyesebben visszautasítani — mégis szükségessé tartotta a magyar belpolitikát, nevezetesen a belpolitikai párbeszédet érinteni. — Nem óhajtok ezáltal polemikába bocsátkozni, csak az ugynevezett emigráció kérdéseire nézve, amit

Benes külügyminiszter ur beszédjében felemelt, utalnom kell az a tárgyban már azáltalansor kifejezésre juttatott álláspontomra, és az szerint az a kérdés, hogy az egyes ugynevezett emigránsok a fennálló magyar törvényekkel összefüggésbe kerültek-e vagy sem, tehát hogy büntetés nélkül hazatérhetnek-e vagy sem, ezekben az ügyekben minden egyes esetben az illetékes magyar bíróság dönt.

Nagy Emil visszavonta lemondását

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés tegnap ülésén lejátszódtott incidenssel kapcsolatos igazságügyminiszterválasz még tegnap délután elintéztet nyert. Bethlen István gróf miniszterelnök a Ház ülése után nyomban érinkeztet keresett Nagy Emil igazságügyminiszterrel, aki azonban akkora már távozott a parlament épületéből. A miniszterelnök így délután öt óra magához kérte Nagy Emil, a Drummond népszövetségi főtájtár fogadtatott megfelelően rövid megbeszélést folytatott vele. A bizalmas tanácskozás konkrét eredménye az, hogy Nagy Emil nyomban visszavonta lemondását a kijelentette, hogy továbbra is hajlandó az igazságügyi tárca viselésére.

Erről az elhatározásáról Nagy Emil ma délután a féléhivatalos MTI. újságnappalozatot is tett, amelyben mindenekelőtt azt állítja, hogy a pénzügyi politikákban szemben téplált elintézés fel fogása sokkal régebb keletű, mint az ugynevezett fajvédő labor megalkulása. Amikor ő a bejelentési politika érvényesítését sürgette az

egysegparásban, akkor Gömbös Gyula még sikkad: az azavertő a pénzügyminiszter álláspontja mellett. Nagy Emil hangsúlyozza, hogy gazdasági politikáit mindenkor csak *Behlen István veszi lényeg feltétlen elismerése* s általános politikája helyeslésének keretén belül kívánja megvalósítani. Lemondását a Besenyey-féle feladatra következtében határozta el, a miniszter

előnk állásfoglalása következtében azonban lemondása tudomásulvételét nem szorgalmazza, anélkül is inkább, mert *Bessenyei Jenő* ma délelőtti *Urbanics Kálmán* képviselőtársra utján levelet intézett Nagy Emilhez, s ebben lojálisan felkért, hogy az incidentaltter felmerült *in közből tréfa jellegű ellenéret* ne használja fel politikai konzekvencia levonására.

A bajor kormány nem engedelmessékedik a birodalmi kormányának

A jóvátételi bizottság új szakértőbizottságot küld Németországba

Berlin, okt. 31

A bajor kormány válasza, amely ma délelőtti értekezést meg Berlnbe, még jobban kifejezte a helyzetét. A bajor kormány válaszában arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem szükséges az *alkotmányos állapotok visszaállítását*, mert a bajorországi állapotok nincsenek ellentétben az alkotmánnyal. A bajor kormány tehát ragaszkodik ahhoz, hogy azok a rendszabályok, amelyek fogantatók, vagyis: a kormánybiztos kivételése, valamint a bajor Reichwehrral csatlakozó felekezése szeszhangban állanak a birodalmi alkotmánnyal.

És a válasz nem jelent egyebet, mint azt, hogy a Káhr kormánybiztos által képviselt felfogás az egész vonalon győzött és a bajor kormány nem hajlandó arra, hogy a birodalmi kormány jegyzékében foglalt követeléseknek eleget tegyen.

A helyzet súlyosabb most ismét Berlnbe terelődött át. A birodalmi kormányának döntése kell a fölött, hogy tekintélyt a bajor kormányval szemben érvényesítse.

A konfliktus kiképzésére jellemző, hogy a bajor kormány tudtával, sőt egyenes támogatással Thüringia határán irreguláris csapatok állanak úgyakkal, géppuskákkal és modern harci fegyverekkel följegyverkezve abból a célból, hogy megfutamítsák Thüringiát és Szászországot.

A birodalmi kormány ma délután rendkívüli minisztertanácsra ül össze, amelyen a bajor kormány válaszával foglalkozik. A helyzet az is komplikálja, hogy a szociál

demokrata miniszterek el vannak határozva a *kabinetből való kilépésre*. Politikai körökben úgy itélik meg a helyzetet, hogy a Stresemann-kabinet jobbfele orientálása a közel jövőben megtörténik.

A birodalmi kormány nyilatkozta a szászországi csapatösszevonásokról

Berlnből jelentik: A szászországi csapatösszevonásokkal kapcsolatban a kormány hivatalos nyilatkozatot adott ki, hogy ezek a csapatösszevonások nem ütköznek bele a versaillesi szerződésbe. A jelen esetben nem hadgyakorlatról van szó, mint ahogy egy Dresdenbe kiküldött angol tudósító véli, sem pedig megszállás előkészítéséről, hanem pusztán *rendőri feladatok teljesítéséről*, elsősorban fegyveres alakulatok feloszlításáról és a szövetségi katonai bizottság felfogása szerint is meg nem engedett önvédelmi szervezetek feloszlításáról, tehát olyan akcióról, amely egyenesen a versaillesi szerződés teljesítésének érdekét szolgálja. E feladatok megoldása szükségessé tette, hogy a birodalmi védelethez tartozó különböző csapatrészeket vonjanak össze Szászországban. — Ezek a csapatok nem visznek magukkal repülőgépeket elhárítására szolgáló gépeket. A birodalmi védelethez az utóbbi hetekben történt szállításra a versaillesi szerződésben megállapított létszám keretén kívül került előzetes. Ezt a létszámot tudvalevően még most sem érték el. — Az angol tudósítónak egyéb kitérésai politikai okokra ve

rehatóak vissza és az elébéloldali körökből k-polt értesülésekben nyugszanak.

A jóvátételi bizottság megvizsgálja Németország jóvátételi képességét

A Vossche Zeitung párisi jelentése szerint a jóvátételi bizottság a tegnapi ülésén elvben kénszék nyilatkozott arra, hogy Németország jóvátételi képességének megvizsgálására *szakértőbizottságot küldjön* ki és meggyezett abban, hogy a bizottságnak milyen nemzetek foglalnok lehet. A jóvátételi bizottság elhatározta továbbá, hogy maga nevel ki ennek a bizottságnak a tagjait, kivéve amerikai képviselőt, akinek kivételést az amerikai kormányának engedik át. A szakértőbizottság tekintetében a jóvátételi bizottság akkor fog végleg határozni, ha a kormányok erre vonatkozólag egymással teljesen meggyeztek és ezzel a bizottságot értesítik.

Tröckli harcias beadó

Rigából jelentik: A németországi események élénken foglalkoztatják Szovjet Oroszországot is, amely a maga céljainak kiterjedését reméli a német forradalomól. A helyzetet a moszkvai koronázás fém-munkásainak értekezletén tartott beszédekben foglalkozott Tröckli is, aki többek közt a következőket mondotta:

— Olyan időket élünk át, amelyen csak évezredek múlva fog ismételődni. Az egész világ figyelmét Németországra feld fordult. Néhéz a harc kimenetelét előre látni. Mindeketönösen Lengyelország meggyertésén érdekelt. Több jel arra vall, hogy Lengyelország az is öltünk nem kerül fegyveres összecsapásra a sor. De Lengyelországnak biztosított kell adnia, hogy nem fog beavatkozni Európa valamelyik polgárháborúja. Európa történelmi megvárakodtatások előestéjén áll. Ha Oroszország el van szánva a háborúra, akkor valamennyi lakosának lementnie kell a háború jelenlétét és tudnia kell, hogy a háborút elfordíthatatlan sors kényeztetelének reánk. Ez Oroszországnak akkor a háborút a végleges győzelemig kell folytatnia.

A lakásépítő akció sikere

Budapestben háromszázernél több új lakás épült

Budapest, október 31

Az építkezés előmozdítását szolgáló javaslat élelbevitelére óta úgy az egyes érdekképviseletek, mint a magánosok körében, erősen megnyilvánult a törekvés új építkezések megindítására. A törvény imperatív rendelkezésére a készletek az egyes vállalatok, hogy tisztviselőik egy részének lakásokat építsenek, a magánlakásokban elhelyezett irodák tulajdonosai pedig építkezés után kívánják megjelölni helyiségeik elreklvirálását. A vállalatokon kívül a magánosok is nagy számmal jelentkeznek, hogy építkezéseket megkezdhessenek.

A TEBE köteleltébe tartozó bankok közül a Magyar Államános Hitelbank tisztviselői számára mintegy 90 lakást mégában foglaló palotát épít, új tisztviselőházat épít a Wlener Bankvelin, a Balvárosi Takarékpénztár, a Kereskedelmi Bank is, amelyek körülbelül 100 lakást építenek.

A gyártárosok érdekkörébe tartozó vállalatok közül a leg több mér elkészítette a tervekét és több száz lakás építést fogják rövidesen megkezdni. A lakásépítő állandó bizottság Petricsevich Horváth Emil báró vezetésével az összes beérkező kérelmek fölött a Pénzügyügyi Központ szakvéleménye után *azonnal dönt* és megadja a lehetőséget arra, hogy az építkezések minél előbb megkezdődjenek.

A kereskedők és iparosok az OMKE R. T. ban egyesülve külön építő részvénytársaságot alakítottak és a társaság több, mint 60 lakást, üzletet és irodahelyiséget fog rövidesen felépíteni. Magánosok részéről is sok jelentkezés történt, legnagyobb részben 2-3 lakosú házépítkezésekre kériék a lakásépítő állandó bizottság közbenjárását. Ezek a lakások leginkább a budai oldalon vannak, s pesti oldalon a drága telkek miatt kevesebb magános jelentkezett építletésre.

A törvényjavaslat élelbevitelére előtt a kormánykörök körülbelül 2000-2500 lakásra kontempláltak

Tigrisölő

Inta: Szekula Jenő

Azt mondják, az üveg soha egy pillanatra sem eset le a szemérről. A monokli volt rettenetetlen hősiességének szimbóluma. Állandóan ott volt a balszemem, rendhittelenül. Talán így is aludt. Ámában sem vette le soha. Ez a szeme kissé gyöngyösb is volt, meg lehet csak azért, mert túlságosan elképzette. Ugy lehet, már gyermekkorában is csillámú burok alatt tartotta.

Mindenütt ott volt, ahol próbálnak teszik a férfiszív erejét. A kártyaszobákban éppen olyan biztonságban mozgott, mint a vívoteremben. Csak a szemem nem rebbent meg a lencse soha. Mintha kalapáccsal verték volna vastag szemődjére alá. Mintaképe volt a hidegvérűségnek. Sok angol lord példát vehetett volna róla.

Néha már panaszkodott is a barátainak:

— Egy nagy hibám van. Nem tudok megjelölni, ismeretlen árszám előttem a félelem. Milyen rettenetes!

— Mi volna abban olyan rettenetes?

— Ő... ezt il nem értelek. Nincs borzasztóbb, mintha valaki nem tudja, mi a félsz.

Valóban. Egyszer Londonban ökölvívókkal valami ucal csapatába keveredtem. Örök majdnem szétúzó kaktusok csapással. Falnak szédült. Ugy kellett felocsósnál. De a monoklija nem esett, mintha oda lett volna ragasztva. Pisztolypárbajban más alkalommal kiütött a fél fogorvos. Mikor fölmosított cetettel az orvosok, elrekerített balzame fölött még akkor is ott villogott az üveg.

Mert kereste a veszedelmeket. Pesti új volt, úgy gazdag beszélni a félsz, szeszre iljúságot a ferencvárosi homokbuckák között töltötte el, véros csatározásokba elegyedve jász-pajtásaival, — talán így is edzőgött megfélemlítetlen hőssé. Pusztási Völgyének hívták. Hogy főnök, nem foglalkozott üzletekkel, csak a veszedelmes kalandokkal kereste. Nem kárkérdésből vagy hiúságból, hanem szeretett volna már ösirténi és isztengizából megjelölni. Már azt hitte, hogy a félelem hiánya valami különös lelki fogyatkozás nála s hiványabb, mint a több ember, mert hiányzik egyenérte, anócy vesztülteik az eleven

lányok és eljársél. Egy a bőségsé a sir kapuján. Soket az valami örültségek tünel nála, lelki fogyatkozás, mint mikor valakinél tompa a hallása, vagy mikéért szemére val.

Tigrisvadász lett. A puskacsó motói rendhittelenül bámult a bozót vadjának itonog vérpáros torokába. A monokliját még az öszenedő réme előtt sem vette le. Én-halál akart azzal. Rést veit réhany öksit hősorú kirándulás is. De ő, aki nem tudott megriészolni a fenevad, nem kapott szívdobogást vad népek (ivóvíző tam tam)jától sem. Élete szakadatlan kalandozásban telte el. Még csak meg sem nőült. Nem volt illeje. Furcsa utazásából rendszeresen került kedvében lét meg. Aminek keresé sére indult, meg nem találta. Nem tudott szembetalálkozni a félelemmel.

Harmintövében lett. Még mindig lelkes: cu, szép íj. Arca simára volt boroválva. Sötétre sült a hó napon.

A nyarat indában töltötte tigrisvadászatban. Delphiben megismerkedett egy gazdag, kövér hölgyvel. Valamelyik hatalmas indó begümnak az özevegy volt. De európai származású és holland hölgy volt,

budapesti úrvál meg Amstordában ismerkedett össze. S nem kívánva elégtelne magát férjja halála után maradt, benszülött nők görke székén szerelt.

Az ifjával valamelyik követés bálián itakozott először. Megkedvelte. Ez is szívesen kereste a nő társaságát, mert mézányi isztályai mellett is okos és szellemes asszony volt.

A kövér nőnek egyszer föltűnt a férfi erotépheleilon szomorúsága.

— Tigrisölő! Miért oly bánatos? Puskás Vince cipanaszotta a baját.

— Nagy hibában szenvedek. Nem tudok megjelölni

A hégum özevegy nevetett.

— Hát ez is betegség? Fogadjunk, hogy én meg tudnám ilcszteni.

A vadász szomorúan csóválja a fejét.

— Nem lehet. Már sokan próbáltak.

A szőke hölgy a gyékényen játszódozó fehér bukkalal macskára mutatott.

— Fogadjunk, hogy etől a kis cicától is megjelölni

— Én, a doronból cicától! Asszonyom, akkor én nem ismer. Én az oroszlanok bombólése alatt sem sápadtam soha.

azoknak a lakásoknak a számát, amelyek az új építkezések által a lakásainak "nyhihihészre" fognak vezetni. A mostani nagyarányban megindult jelentkezőkkel azonban már látható, hogy ez a svám már szinte illuzóriássá válik és ha ilyen arányban folytatódna a jelenléte, az nem a termelt lakások száma jóval túl fogja haladni a 3000 et, hogy nem várt kedvező eredményt fog hozni a lakásainak enyhítésében.

A mostani helyzet ugyanis az, hogy mintegy 6000 lakású volna szükség, hogy mindenki megfelelő

elhelyezést találhasson. A lakás-kérdés, miután a legújabb lakbérrendelet által a lakások termelése még inkább rentábilissá vált és a töké a spekuláció helyett most sokkal jobban fog tőrekedni arra, hogy új épületek emelésében helyezkedjék el, mindinkább közeledik a helves megoldás felé és mindn remény megvann arra nézve, hogy a lakásépítő akció befejezése után nemcsak a lakásinség fog lenyerve sen enyhülni, hanem ezzel együtt a lakosságra ellen is kellő védekeztet fog nyerni a község.

Havonta egyszer van nyitva a gőzfürdő

A város közönségének nincs szüksége állandó fürdőre
A fürdőigazgató nyilatkozata — A szénárak emelkedése
nincs arányban a fürdés árának emelésével

Nagykanizsa, október 31
Sajtó tudósítókól

Másfél esztendője, hogy Novák István csapj földbitokos és fakói bírói megvette a város öt másfél millió koronásit a Kisfaludy utca sarkán lévő gőzfürdőt. Nagykanizsa községére nagy várakozással tekintett az új vállalkozás elé, mert az addigi berlet-rendszer nem nyújtott elég módot arra, hogy a 30.000 lakosú város igényeit kielégítthesse.

Másfél esztendő alatt azonban Kanizsán úgytíznek rögzíttek arra, hogy a fürdő nem közönségéle, az ugyis jó, ha csak privát-ügy marad és felelőse az arra tőrekedni, hogy állandó fürdője legyen a városnak, mert hisz ezt elvárta tőlük akik a tulajd. És kiderült, hogy amíg Kanizsán két móló existál és az színházért vereszküdn, mert belátjuk ezeknek a a szükségére voltát és a szénárakra iránti szükségletnek kielégítendő nem asjnunk holmi anyagi áldozatot, addig a fürdőre sokalják az emberek két-hetenként, vagy havonként a kétezer koronát.

Az eredmény az lett, hogy a gőzfürdő kénytelen volt üzemét mind szűkebbre korlátozni a végül is jelenleg az lett a helyzet, hogy havonta csak egyetlen napon lehet megfürdeni Nagykanizsa városiában.

Emlentünk egyúzbén Treiber Kálmán ny. erredeszre, a fürdőigazgatóhoz, aki a gőzfürdőre néve

kérd-zóakódésünkre a következőket mondotta:

— Igaz, hogy a városal kööltt szerződésben ez áll, hogy Novák az épületet kötelei mint fürdőt fenntartani és más célra nem használhatja. De az már nincs benn, hogy kötelei a fürdőt üzemben is tartani. Elvégre ez üzlet vállalkozás, ami ha nem megy, senki sem kötelezheti, hogy ráfizetéssel is folytassa. Kanizsa községére igazorolja a gőzfürdőt. Novák hibába fektetett belm másfélveke kémilliót a restaurálásba. A községének hibába élt rendelkezésre 10 foyance kód, 34 gőzkabin, vör, phenód, masszázstör, borbély termek, kert. Hibába minden kényelem és illétsége, amivel újabb teremítették a régi gőzfürdőt, október folyamán már csak egy napon lehetett nyitvatartani, mert minden nap, amikor a gőzfürdő üzemben van 45—50.000 korona ráfizetést jelent.

— Természetesen nemcsak a községnek a fürdőtől való tartózkodás okozza a gőzfürdőnek ezt a tarthatatlan állapotát. Békében egy fürdő 80 fillér volt. Akkor, ha ketten megfürödtek, már azon nia radt egy métermázsra szén ára. A mai 2000 koronás fürdő 25.000 koronás szénárak mellett 10—15 embernek kellene naponta fürdőnie, hogy egy métermázsra szénét és 60—70 embernek, hogy a naponta szükséges 5—8 métermázsra

málot. Kábultan tekintet az ügy-számlák után.

— Az ügyve boldogan laptolt a kezével.

— No! Ugy e, hogy megjárdit!

— Megjádítom, — vállolta be sápadt arccal a tigrisölő.

Ami a fovevadak nem tudnak elérni, megselekedte lime az ártatlan címos.

— S tudja, mit lgrít?

— Hogy feleségül veszem.

— Nos?

— Mindjárt... dadogta a tigrisölő, csak két perc gondolkodási időt kérek.

Álment a benyilóba. — Idegesen nyult a revolvere usán. A fegyvere csóvát a homlokának szegezte. De még tötévezik.

Igen... meggondolta a dolgot. Előbb még visszanéz az ügyvezhez. Beszédni akar vele.

— Mennyel az ön hozományja, aszszonyom?

— Valami tízmillió.

— Frankban, vagy hollandus forintokban? — kérdi Pusztászigotatlan.

— Hova gondol — pítan föl sértődötten e nő. — Angol fontokban!

— Az más! — kiált föl a tigrisölő és boldogan kezecskölt a nőnek.

szentet mérhozza jövedelem gya nánt. Mint üzlet természetesen még így nem lenne lukratív, mert aszben kívül még sok minden aszbeséges az üzemben tartáshoz.

— Könnyebb volt a fürdőt üzemben tartani addig, amíg Novák eszpolitokán felidezett az era erektől a ma: ga cseledjével bánysztta. A szent a azt aszjt gazdaszából elvont fogatokkal befuvaroztatta. Ma nemcsak, hogy napl két fuvar 60.000 korona kötségtöbblet jelent, hanem az ózl munkálatok annyira elfoglalják a gazdasági célradságot, hogy azokkal szent feljteni lehetetlen.

— A novemberi kilátások? Egy szor, talán kétezer egy-egy napon lehet majd fürdöni. Ugyanaz az egy két törzsvendég éjjon, megfúrdik. Nováknak pedig 50—100.000 koronájába kerül, hogy Kanizsa községére ennyiben egy hónásra megint eleget telt a tisztaság és testápolás kultur-emberi követelményeinek.

HIREK.

Temetők ünnepe

Szemlthe néző, zumarás, rég-hunyt szemekkel — mihiha ma minden uton valaki jána — minden kincset az azik avarnak, — hogy özsegyletük egy szivdobbanásba — Fúrját, őzeiti dal zokog — rontán idetve jár az ajkakon — Valaki minden szembe belénezt — Valaki bekopogott halakn minden ablakon —

Elhalgatunk ljedten, hódolón Halál Urunknak — Zokog az ősz is, helcdő drága mártír-álom — s könnyek, dalok ezer kis drágaköbe gyulnak —

Odaadt minden callagát az ég la — Kriptája xáru lódo sáohajnak — a ezer alron memetők himnuszára — seregszemlre jön a könnyek d-udjón — az élet vízen vad kalór — árnyék népek hibba átkozott királyja —

Zörgő csontját bilor palátba rejti — a lépte nyomán eszerny seb szakd fel — mikor nekünk még meg-bocsátja — hogy jólesik zokogni ferdülő fejfakra dólva — Bus, partilanon verek felett — feladni ma úgy-sen lehet — halott, nagy pillangóti, az életet közöntve —

Az álomk p-erze is utolold lobban — a egy elvezett visszhang remegve özseborzad — titok peccati, aszunnyad sírokban —

Ma tört szivekkel ékes köntösét a gyásznak — sok sorsvesztett ina bucsuzva kitarja — Csak hszeg élet rab-álomdó! — bolyongnak könnytelen a könnyek avatásán — lépteiket halkuló homályba róva — Mert van, aki csak hord-padi, ellejezteti sírokon jár — halottak estéjén az ősz fekete templomában — s hibla áll meg te-metők szarján — Kislety tűzmelk üdült sírokhoz hívva érve — hibla néz a megzavarva bámuló, dildergő, szent aóitibe —

Valaki minden uton lopva kísért — valaki a halottas szűz avarnak — minden kincset kacsova öze-tele — Barbarits Lajos

— (Naptár) Nov. 1. Mindzst. Nov. 2. Halottaknapja.

— (Időjárás) A Meteorológiai Intézet jelentése szerint az időjárásban lényeges változás nem várható.

— (Könyörgő Intézetlelet) Helottak napja alkalmából csütörtök este 6 órakor könyörgő Intézetlelet lesz a ferenciek templomában az elhunytakért.

— (A hóal temetőben tartandó ünnepély műsora) A nagykanizsai katonatemetőben ma délután 3 órakor a város közönsége és a katonaság gyászünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Himnusz, éneklki a főgimnázium énekkara. 2. Ünnepl beszédt mond Horváth Olivér. 3. Minidzenetek kora, játssza a katonazenekar. 4. Élet a halálban, írta Jászay Horváth Elmér, szavalja Bor Sándor fg. VIII. o. t. 5. Húzetegy, játssza a katonazenekar. Ezután a kesztényi egyesületet a nagykanizsai vértanúk sírjainál tartanak ünnepélyt. 6. Nagy 1. Ünnepl beszédt mond Nagy Győző. 2. Gyászdal, előadja a vasutas énekkar. — (Városi közgyűlés) Nagykanizsa város képviselőtestülete november hó közepén tartja legközelebbi közgyűlést.

— (Az nlapán hazakerkezett) Bódy Zoltán állipán ma Budapestről — Kanizsán keresztül — Zalaegerszegre utazott vissza.

— (Ahol nincs létezőszócikontés) A nagykanizsai törvény-székhöz, járásbírószékhöz és az állampolntárhöz a B-lléta a mal napj nem érkezett meg. Így tehát ezeknél a hivataloknál nem volt lét-számcsökkenés.

— (A Kaszáló elő estélye) A Nagykanizsai Kaszáló az idel évad kulturástelet Győrffy Istolyka, a hírneves hegedű-művésznek fel-felnyitja meg. Gyárts Istolyka jelenleg a franciák által megszállott német területeken hangversenyezik és a beutazás nehézség miatt az erredelleg kontemplált november 6. helyett november 12-én, vagy 13-án tartja nagyzsabásu estélyét Kanizsán.

— (Befojezdtek a budapesti osztrák tárgyalások) Budapestről jelentik: Ma délben véget értek azok a tárgyalások, amelyek az osztrák kormány kiküldöttel hivatalosan folytattak Budapesten. A tárgyalásokat november végén Bécsben fogják folytatni. Az eddigleg szerint konkrét eredmények még nincsenek, de sikerült a két állam között bizonyos közéletelt létrehozni. Több nehézséggel járnak a cseh tárgyalások, mert — amint értesülünk — a csehek a legtöbb kérdésben igen nagy igényeket támasztanak.

— (A szordal hatiplac) A mal helyvárás igen élnk volt. Erős volt a felhozatal. Az állatárak a közepes felhajtás mellett csökkentek. Négyhónapos malocért 80—90.000 K, öt hónapos, aszpen fejlett morh-kért 150.000 Kt, kéteves, aszép anyadánzórt 500.000 Kt, fejős tehénként 800.000 Kt, nyolc éves fejős tehénként 1.700.000 Kt, hisz te-ne kecske gidáért 45.000 Kt kértek. A picakon kb. 30 szarvasmarha, 50 sertés, 2 ló, 1 kecske cserelt gazdát.

— (Buccu a B listásoktól) A nagykanizsai postahivatal tisztviselői közül tudvalehetőleg két hivatalnoknál is megkapta felmentését. B-listára került Kreisinger Istvánné 23 évi és Klapper Miklóssé 13 évi szolgálatát. Köllégcsök megasz-rettetel bucsuztak el tőlük és mindégyüknek egy-egy fehér csokor adatát át ünnepejük és megható bucsuzó szavak kleretésében.

— (Villásreggeli a kormányzónál) A kormányzó szerdán délután dejeuner adott, melyen megjelentek *Doumond Erich, Mantoux Pál és Hoden Mircill*, továbbá *Szedlowsky* házelnök, *Dauvray* külügyminiszter, gróf *Bánffy Szeleynyi, Bartha, Nagy, Emil* igazságügyminiszter, *Csáky Károly* hadügyminiszter, *Hardy Kálmán* és többen.

— (A városi rendori bizleto biró tárgyalásai) Dr. *Novay* János városi aljegyző, rendőri bűnei: bíró november 3-án tartja a legközelebbi kihágási tárgyalásokat.

— (Ghenadjev volt bolgár miniszter meggyilkolták) *Szófiában* jelentik: *Ghenadjev* volt miniszter tegnapi este, amikor hazatért, meggyilkolták. *Gesow*, volt berlini és konstaninápolyi meg hatalmazott miniszter, aki Ghenadjev társaságában volt, súlyosan megbetegesült. Erdélyes vizsgálat indult meg a gyilkosok kinyomozására.

— (Kádár Lehel szász kiróna pénzbüntetésére ítélte) *Rupert Resz* dr. nemzetgyűlési képviselő assjőpért indított a Szózat című lap ellen a tárgyalás előtti másnap tendenciózus tudósítás jelent meg ugyanezen a lapban. A tudósítás leközölte Kádár Lehel vádlott *Rupert Resz* bírósági ítéletét, valamint a védekezésről is, ellenben mellőzte *Rupert Resz* felszólalását. A tudósítás miatt *Rupert* újból assjőpért indított, amelyért *Czegledy Emánuel* bírósági, a *Pesli Jozsef* című rovat egy kölön cikke miatt pedig *Kádár Lehel* vállalta a szerzőségét. Az ügyet ma tárgyalta *Török Gyra* kúriai bírósági elnöksége a bíróság a védés védelmet meghallgatása után *Kádár* és *Czegledy* szász szász kiróna pénzbüntetésre ítélte.

— (Az új török kormány) *Konstaninápolyból* jelentik: A kormány megalakult. Előz *Imed* pasa áll, aki egyben külügyminiszter. Belügyminiszter *Ferid* bég lett, honvédelmi miniszter *Kinszin* pasa tábornok, közgazdasági miniszter *Fasson* bég. A nemzetgyűlés egyhangulag elfogadta a kormánylistát.

— (Határkijárat Magyarországra javára) *Nagyváradról* jelentik: A magyar-román határkijárat biotóság a határt a *Békés* megye keleti szélén lévő *Gyulavári* mellett *Magyarország javára* igazította ki. A határkijárat biotóság döntése alapján a román és magyar delegátusok a gyulavári vasúti hídnél találkoztak és a gelvéniai nagybirtokból ezerhat száz katasztrális holdat, *József* főherceg birtokából pedig kétszázharminc holdat cáfolták vissza Magyarországhoz.

— (A hivatalos közlöny csütörtöki számából) A pénzügyminiszter rendelkezett adott ki az állami, vármegyey, állami vasutai tisztviselők és egyéb alkalmazottak fizetvényeinek lekötésének újabb megállapításáról. A rendelet a Rendelti Közlöny csütörtöki számában jelenik meg.

— (A svéd király londoni látogatása) *Stockholmból* jelentik: *V. Guszláv* király tegnap *Sverige* hadihajóján *Malmöböl* Angliába utazott. *Guszláv Adolf* trónörökös már előbb megérkezett Londonba. A trónörökös november 3-án tartja szükegyét. Ezt a napot *Svédország* ben is megünnepli. Az esküvő után a trónörökös és felesége egy hetet egyik nagpó fúrdőben tölt, aztután egy hónapra *Olsszországba* utazik.

— (Tiszta emléktűnnepek) A Tiszta Isván emléktűnnepek Károly-kiruti helyiségében Tiszta Isván halála évfordulójának emlékére ünnepet rendeztek.

— (Megalakult az új oláh kormány) *Bukarestből* jelentik: A kormányválasztás, amely a szászok elvű párt bekeblében szakadásra vezetett, véget ért, de ezzel nem áll helyre a liberális párt egyesülése. *Constantinescu* hívei, ugyisntén a bánai és erdélyi szabadlévél kü löváltak és a pártszakadás teljes, aminek oka a mostani kormány elhibázott gazdasági politikája. *Braianu* Jóni miniszterelőök lekötésén egy: napon át tartó tárgyalások után tegnap megalakult az új kormány. Este már hivatalosan közöztették az új kormány tagjainak névsorát, amely a következő: Miniszterelőnök és belügyminiszter *Braianu* Jóni, egy közgazdasági és egy politikai államtitkárral. Pénzügy miniszter: *Braianu* Vintilla. Földművelésügyi: *Constantinescu* Kő. Nunkasügyi: *Mosoiu* tábornok. Közlekedési: *Vaitoianu* Iper és kereskedelmi: *Constantinescu* Tankred. Hadügyminiszter: *Murdarescu* tábornok. Vallás- és szepmüvelési miniszter: *Lepadula*. Köoktatásügyi: *Anghelescu* igazságügyi: *Marzescu* Napjótét: *Sauvanu*. Az új miniszterek ma déltben tették le az esküt.

— (A kezthelyi járási bíróság letaraszapartása) *Konst* helyi öi jelenti a *Zalai Közlöny* tudósítói: A kezthelyi járási bíróság nál mindössze két tisztviselői munkonek fel állása a'.

— (Barátoságos footballmez közzé) A *Rendeli* football csapatnál ma déltben fél 3 órakor barátosági football mérkőzést tart a *Transd-nubiával* az *NTE pályán*. — (Elveszett) egy *férőlap*ko. Tulajdonosa, aki szegény újságíró, husz, kéti a becézésű megtalálta, hogy a sapkát a *Horváth*-féle újságredakción leadni szíveskedjék.

— (A közvilágítási alkalmazottak élemliszerváltása) A közvilágítási alkalmazottak részére a kedvezményes áru élemliszerváltási helyett adandó készpénzváltású összegét a pénzügyminiszter minden egy-egy kedvezményes ellátásra jogosult személy után november hóra 39.000 koronában állapította meg.

— (A hor) *Gárdonyi Géza* "a bor" című népszínművének előadásán iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. A szombati előadásra a jegyek máris elkeleek. Vasárnapra is már csak korlátozott számban lehet jegyeket kapni.

(x) *Száz százalékkal drágultak a borbírások*. A helybeli borbírly és fodrászmeisterek eróton hozták a nagyközbiztség tudomására, hogy a nagy drágaság miatt november hó 1-étől a kizsoltási értéklet 100% kal emelti voltak érvénytelenek.

(x) *Házilapok, aranyak, ezüstök, billiányszemek, érmek, olpcca ezüstszökzöklet és dísz tárgyakat* a tegnapasoknál napi árban veszek. — *Fried József* ókszerész, *Sziget* ú. 2. szám. (Fő-ú. és Segár-ú. sorok).

A TÖZSDE
nyitással és szárol arfolysmai, valamint a valuta és gabona hivatalos tájékoztató árai megtekinthetőek lapunk kiadói hivatalának Fő ut. 13. szám alatti kirakatában.

Linka
A „Zalai Közöny” eredeti regényo
Írta: Péterfy Tamás (2.)

Arca gömbölyű és sok szabályos részekkel keszeskedik. Sötét szemöldökkel majdnem összedörnek, a szemek feleket, de ragyogók, tüzeselek, mintha csak egész nap tornát reszelt volna. Szempillái hoszak és sötétek. Meghízású rajtuk a teteli faj varázsát árnyéka. Bőrszörik kerckan a szemük, mialta stábiástrom fehér séget köcsöröznek a szemgyökér fehérdűek és annál sötétebben, így zöbben, (ittik elő a fekete szemhógar pontosságá. Koromszírt hajfűréf hómoka sötét négy öt háromági vaskor fonatban húrdnak le kis fűlhez. A hűjának sötét, vastag fonadkát piros túpianos szalngó köntös és kacérkodva huzta elő a mellőre, hogy lecsúszjon hosszan, szépen és mintha az első tekintetre minden varázscsejtét föl akarná használni: mosolyog.

Ajkai kizinyek, hanem valmivel vaslegyebakba a rendszerű, mi előnyöven a gömbölyű arc összehangjának. Nyaka az állág körül van csavarva mindenféle értekes és értékőzőn gyűngyvel. A fűtőlől valóban keveset ismli a rövid nyakából, melyet fölül a gyöngyörök, alul a pályolat fehér ing ezernyű tarja leakar. Középen vőlák és domború mellűt megemelt nyak, minthi csak hálutalanti kívánna.

Da van a leányon egy csodás kiejtés a természetű, mert nem kecske, nem búcskecske, ez a tartás, hancin egy akaratlan kiűű kifejezése, s jzsga *Mundre Marie* nek ez a — numbánomság! Hlt nevezik, — ha letelik! ... Darokan a' gondosan szőtt, elűnűű felűkasztott karnitóné (16000) vici, melynek szélessége csak névszt arasz, alatta rojban véggődűk, melyet ótoros hogokál köztözik ki magának a szép leány. Esz ezt a kis köntönyt is fűre szúrta az dűben, hogy annak több látszón is ki kétkölűvőden ellátott fehér aljól. Aztán megvan nála, ami a fűszi szépségnek le köcseségét teszi: az a két gömbölyű kar, könyökük fűhözű ingtartásban és a két idonos lábszeca, amint a bokáján fölül kizandűk át a fehér szoknya söl.

Ez a havosok tündérűp leányának gyöngye leírása, hanem egészen más valami, őt látini! Az ő két sötét szemőnk ragyogásaitól zavarodott meg sok leány. Azoknak tündököl sugráni világotlók meg három boldogtalan szerelmesnek utolsó újít a hálal felé. Dehát *Mundre Marie* nem volt az oka, hogy nem tudta őket szeretni! He beleajadulnak, miért nem gajűnak ki? *Mundre Marie* nem tett egy szó igéretet sem soha ... Csak nevette a szegényeket.

Most, mikor belépet nagy eszép kencsójával a kezében, most is valami keserű lidre gyönyörtől remegtek az ajkai. Nem mosolyogt, csak úgy látszott, minthi ekeseresedőben kedve telék az ilyen mulatságokban is. Sok kérti halgatott még végig, aztán nagyot kacagott, ha elmondta a monokójait. Aztán megmagyarázta nekik, hogy minden kérlőnek először a leányval kell beülnie, nem mással! Most nem tudta még, hogy kinél a nevében jöttek az urak, és gondolhott a szép *Marie* mindenkire, csupán *Dimtru* nem jutott volna eszébe. A papsák nem volt kedves embere, de még *Dimtru* sem a páp! Lezsolított egymást. A juhászejtény csak *Marie* elől mondotta, de a pápa az egész falu előt lezsolította őt a fekete föld göröngyűg.

— Jó napot adjon Isten! — és ezt olyan kedvesen ejette ki a leány, hogy megzűltszoltak ragyogó fehér fogai.

Janku *Abrahám* hírből ismerte a szép leány történetét, a kérlők esetei, most tehát úgy lát, ol, miként a helyet és szókésőket és viszonyokat teljesen ismerő hadvezér. Elője lépett bátran a leányank.

— *Közszűnik Marie!* Noked már fordult! Nem kínálisz meg egy kis fogaravízvel?

Marie mosolyogott!
— Talán nem érdemlik meg a vízzel kínálást, domule?

— Nekem adhatisz *Marie*, — bizonytalan *Janku* — nekem már van jegyem, nem tudok jöhetni a szűvet hideg vízzel.

— Tessék domulle! — és föltette az asztalra a kancsókat *Mundre Marie*. (Folyt. köv.)

November 1-én lép életbe az új ípartörvény

Budapest, okt. 31
A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara október 29-ül 31-ig tartotta meg országos tanfolyamát az új ípartörvény ismertetésére.
Az új ípartörvény-novella, az 1922. évi XII. t. c. ugyanis november 1-én lép életbe és ez a nap, amelyért negyven éven át harcolt a kézműves Iparszög, ma szinte észrevétlen következik be. Pedig az ípartörvény-novella az utolsó évek legnagyobb és legfontosabb törvényalkotása, mert gyökeresen átalakítja az egész Ipari közigazgatást, visszaállítván a képműveseknek szigorú alkalmazását.

A törvény 137, a végrehajtási utasítás 205 szakaszából álló hatalmas munka november 1-én való életbe lépésére a gyakorlatban előtörtént valami. A Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara tette meg az első komoly lépést, amikor az ország egész Iparterületét részére egy elkészítö tanfolyamot rendezett, amelyre a legkövetkezőről is 145 város Iparterület 25 hallgatót jelentett be és tényleg 98 város Iparterületének vezető tisztviselői jelentkeztek a tanfolyamra — 25 budapesti Iparterületen kívül összesen 157 közgazdasági tisztviselő, köztük főherceg haju meglelt emberek előt nyitotta meg a tanfolyamot a kereskedelemügyi miniszter képviselőtelében *Ary Pál* dr. államtitkár, nélt *Belatiny Artur* kormánytanácsos, a kamara elnöke üdvözölt.

A tanfolyamot a főstárgyat, az ípartörvény-novellát naponta több órán át — *Moór Jenő* kamarai titkár ismerteté, míg a novella egyes speciális fejezeteit külön kollégiumok tárgyalták. *Fenyessy József* dr. minisztertanácsos a szerzett jogok védelméről, *Halla Aurél* dr. miniszteri osztálytanácsos a tanfolyamról, *Tichy Kálmán* dr. minisztertitkár az engedélyhez kötött Iparokról, míg a novella kodifikátora *Jeszlous János* dr. miniszteri tanácsos a törvény alapelveiről adott elő. *Szávay Gyula*, a kamra főtitkára az Iparterületek magyarság feladatait tárgyalta, míg *Szegő Ernő* titkár az adóeszközökről, *Friedrich Géza* az építőiparokról tanított. A kézművesipar kérdéseit *Bangha Ferenc* kamarai fogalmazó, az Iparterületek anyagi háttérzetének kérdéseit *Moór Jenő* titkár ismertetett.

Nemzeti Múzeum

Közlöny

POLITIKAI NAPILAP

Közpénzrel Tormentestive „Zalai Közlöny”

Nemzeti Múzeum

2

Budapest

POLITIKAI NAPILAP

Társaságok és intézmények 2000. sz. Telefonos: Telefont 28. szám.

Budapesti árcikkárak VII. ker. Akácfa-utca 27. sz. Telefonos: József 18-01

Előfizetés: átal. Hgy. hirt. 2000 korona. Budapesti Napilapok Ankerkft. 2. sz. Helyfoglalásadók.

Az ipartörvény

A szédarabolt Magyarország most folytatott gazdaságpolitikai közelmelnek legelső feladata, hogy belenyúljon az Ithoni termelő munka sok téren tapasztalt rendezetlenségébe és ezáltal belevonja a Magyarország új jövője érdekében folyó küzdelemben az egyéni érdekesülés, az egyéni érdekek sokszor látványos ellenétes munkáját is.

Gazdaságpolitikánk egyik legmostohább sorsra jutott összevételje, a termelő munkának legfőbb nehézség elé állított, pedig hatalmasan produktív faktora: az Ipar. Igaz, Magyarország és különösen Csonka-Magyarország, elsősorban agrikulturnál áll. De már a mezőgazdasági termények előállításának, az állattartásból származó termékek feldolgozásának, értékesíthetőségének nélkülözhetetlen előfeltétele bizonyos fokú Ipari kultúra. Az Ipar legfontosabb szerepe azonban ott kezdődik, ahol mint közvetítő szerepet a mezőgazdaság mint közvetlenül termelő és a kereskedelem, mint forgalombahozó foglalkozási ágak között.

Magyarország mai szomorú gazdasági helyzeténél még egy új feladat elő állította a Iparonál szerződéses folytán legelőbb veszített magyar Ipar. Ma az Iparnak kell bizonyozna a béke háborúját, amiből várja Magyarország a rekonstrukciós nagy munka sikerültét. Az Ipar kell, hogy függetlenül benőnkelt a külföld jó és rossz-akarataitól. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha a magyar Ipar rendszeres, komoly, minden körülmények közt szilárdan megálló oszlopa lesz a munka jegyében folyó küzdelemben. Ha megteremt mindazt, amit viszonylag könnyű termelni lehetséges és nem kell Magyarország népének keservesen nélkülöznie Ipari körökben sok mindent csak azért, mert a határainkon túlról nem lehet egykönnyen megszerezni azokat.

Attan most, a külföld felé

váló orientálódás idején még egy feladat vár a magyar Iparra. Nemcsak annyit termelni, ami az Ithoni szükségletek akadálytalan, pontos és gyors kielégítését biztosítja, hanem pénzügyi helyzetünk szanalásához is hozzá kell járulnia azzal, hogy többet is termel ennél, a külföld számára, kivitelre halmoz fel készleteket. S ha egyszer Ipari ter-
mékben foksza a hitelét veszített papírokra, arannyá lesz hamarosan, ha a külkereskedelmi lehetőségek megnyitják Magyarország termelő munkájának eredményei számára. Ennek pedig már nincs messze az ideje

Az Ipar védelme tehát nemcsak magának az Iparnak, a magunk szükségleteinek, nemcsak az Iparos-társadalomnak az érdekeit szolgálja, hanem általános, a gazdasági élet következetessége által rákényszerített közzgazdasági-nemzeti védelem.

Ezt a gazdasági talpraállást segítelő, nagy munkát megváró szellemi jól, az új ipartörvény, mely november elsijével életbe lép az egész nemzetre, a társadalom jelentékeny részére, a rekonstrukciós meginduláshoz döntő fontosságú kérdés nem maradhatott a mai viszonyoknak és mai fontosságának megfelelő szabályozás nélkül. Ez a szabályozás természetesen oda hat ki elsősorban, ahol az Ipar kezdődik: a kisiparra

Az Iparengedély megszerzéséhez szükséges képzés és Iga-zolása ezután szigorub keretek között történik, a kintárokat, iparröntéket ezután elzárással is büntelik. Szabályozza az új ipartörvény a tanoncoképzést, az azokkal való bánásmódot meg szabja és szigorú büntető szab-cikkal felelősségteljesbbséssel az Iparhatóságok kötelességeit.

A törvényhozó határon jól látta meg, hol kell elzárni a megcsontultság, lényesszerehely-zete folytán lezúllott magyar Ipar reorganizációját. Teljesítőképes Ipar nélkül Magyarország nem

gondolhat önvédőlegre mal kir-likus gazdasági helyzetében. Az állam, az Iparosság, a fogyasztó-kövönység csak önmel nézhet

az új Ipartörvény leges és szük-séges szigorításaira, mint hatal-mas előrelőti lépésre a béke most folytatott gazdasági háborújának.

Mindenszenteki avász a nagykanizsai temetőben

Gyászúnnepelő a katonatemetelőben — A bakónaki mártírok sirja felett

Nagykanizsa, november 2
(Saját tudósítások)

... Komor ősz nap volt. Mintha a természet is érezte volna, hogy a holtak nagy, néma város áll ünnepnapjál, amelyen még a leg-szegényebb sírdombon is kgyul-lott egy-egy szerény mécses, mit hűséges szívet, igaz szegénykedés, a hű és kegyelet gyújtott meg-gyöngéd kézzel. Kanizsa közönsége on ideh is őriál símegekben ke-reste fel a nagy, néma városban nyugvó szeretett, a sírokon egész-vérőzők pompáztak, amik a szívet hozott elköltő útitűnik utolsó pihenőhelyének felidézésére. Es-sebek, fájó sebek jutnak fel ismét, a mult megle, drűs képletek va-rázsa markolta meg szívűnkét — mikor azokat még magunknak vallhattuk, kiket a halál demisztó-ciója érintett.

A hősök temetőjében

Rengedet közönség kereste fel a katonatemetelő és a bakónaki háro-n vértanú sirját. A MOVE által ren-dezett nagy gyászúnnepségen Nagy kanizsa hazafias lakozága mélyse-ges kegyzettel adódott a világhá-borban hősi haláltú kimúlt vitéz katonáink és a vődó uralom által kivégzett magyar nemzeti ideál vértanúinak. Szép volt a gyász-únnepély, hatalmas és lélekbe ny-rkölő és bizonyos, hogy elérte cél-ját. Kanizsa hazafias polgárlát merítették, lelkesedést, hitet, bizal-mot a „jóvőre.” A hősök és vértanú sírdombjál ércenél keményebben vették szívűkbe — hogy hősök gyemekel, hogy vértanúok testverei, akiknek kötelességekkel tartoznak.

A nagyközönség minden talp-alattnyi helyet betöltött már a hős-ök temetőhelye körül, mikor egy-egyed 4 órákor megkezdett a helyőség tisztítóküldöttsége Tancs nyugvólakozat előeresz vezetésével. Majd lassanként egymásután jön-nek el: Szabó Lajos kir. ügyész-egyel elnök, vitéz Dobos Mihály es-zervezőnök, dr. Sabján Gyula polgármester, Dobosvits Milan v. országgyűlési képviselő, Knorzter György vezérigazgató, dr. Guó mőrey István főszolgabíró, dr. Fo-dor Aladár tisztelővos, Bodó Pal-ny, ezredes, dr. Tholway Zsig-

mond postalónk, Vízkelety Fe-renc ny. ezredes, Gyurotnik Mihály ny. alezredes, Kösch alezredes, Pa-laskányi Örnagy, Suller László Al-lamendőrrel főfelügyelő, dr. Va-lentiny Mihály r. kapitány, Bazzo József Ipartestületi elnök, stb., stb.

Hársony vezényeztettek hangza-nak. Jönnek az elesett hősök vitéz bójáruak, a kanizsai házlerdek kil-vezényelt atászól, majd Hlaton Antal vezetés alatt a honvédek. A közönség az emelvény és a hősök sirja közötti háromszögleten foglal helyet. A tisztikar közvetlen az emelvény előtt. A polgári lak-olok, majd a főglómásfium Ifjúse-g, tanárik vezetésével sorolat áll-otnak. Mellettük áll Eberhardt Béla főglómásfium igazgató, a kegye-rendi társzó 8-5-ök.

Félnegy óra. A vezényőllat fe-szen vilygáz-állításban megtartt je-lentést az ezredparancsnoknak. — Egy jeladás és a főglómásfium Ifjú-segí énekkara rázendít a magyar nemzeti ima fonséges dalára.

Horváth Olivér beszéde

Majd Horváth Olivér- evangélistus lelkész lépett az emelvényre, hogy megkezdje gyászbeszédet.

— Hány ember borzong attól, — mondotta — ha a holtak bőd-almát látogatja. Miért idegenked-nek az emberek úgy a sírok látó-gatásától? Hiszen béke, csend és nyugalom honol itt. Őrök, Isteni Iga-zságok iskolája a temető. A főp-nyeg kérdése csak egy a fele-let: azért az idegenkedés a halál-tól, a borzongás a temetőtől — mert az ő lelkük és életük temető, halál. Mert az ő életük — thibá-zott élet. Ebben a néma bódóslom-ban örökké hallani fojsták az őrök líteu zendőését.

— Minél inkább el valaki életet, annál inkább nyugodtan jár a sír-ok között. Minden élet előbb, vagy utóbb, csak ide jut el. A temető — az örökkévalóság kapuja. Min-den megnyitit sír egy kapunyitás, melyen bepillantathatunk az örök-kévalóságba. A hívő lélek meglátja az örök élet. A hívő nem úgy veit magát a sír, mintha örökké mind-ent elveszített volna: hanem az isteni kéz által emelt gyászúllárt lát

enne, amelyen az *Élet Úrnok tud áldani könyvek között is.*

— Idejöttök a hősök temetőjébe, hogy az egyszerűen díszlett hősök sírjára lépjünk az örök hála behozoruját. Vagy csak a szótás hozzott volna ide? Csak a sírokat látjuk, melyekből minél előbb el szeretnénk funni, mert enyészetről beszélnek? Vagy érezzük-e a síroknak örök diadalhirdetését? A hálas kegyelet hivatal-e ide, hogy tanuljunk a hősök sírja előtt? Ugy-e — ugy van?! Azért látjuk föl lelkünk ezzen néma sírook beszéde előtt. Ne tekintünk el hideg közönyvel tekintetünkkel a sírook feliratait, a sírook nevel fölött — hiszen mind egyike egy életet, egy drága életet jelent. Ez azt a drága életet adták oda, hogy a nemzet élete megvalósuljon. Ha nekünk kedves az életünk — az övék is. Hódolattal hajtunk meg fejünket e hős sírok előtt, kiknek lakói életüket adták a magyar hazáért.

Aki az emberben nem nézi az léte képmására teremtett lényét, az dőreségek tartja a magatartást, a vértanúságot. Csak a tisztességet, a vértanúságot dőreségek tartják, az életet önének tekintő emberek gondolják, hogy a halállal minden véget ér. Hogy a halál pontot jelent. Ne csak a halottak napja hozzon ki ide bennünket, de máskor is, gyakran járjunk ide ki, *hadd magasztaljon a lélek igazságokkal.* Csak ilyen gondolkodással lehet új honfoglalásra számítani.

Majd kezelé áldólag terjeszti ki a hősök kicsi sírdombjait felé:

— Ti pedig Hősök, termékenyítétek meg lelkünket. Nem a kíváncsiság, hanem a kegyelet, a hála, a ragaszkodás, a honzeretet hozott ma ide mindenkit, *hogy áldjunk benneteket, kik életetek áldottak a hazáért.* El jön az az idő, amikor be fogjuk bizonysítani, hogy nem vagyunk hozzátok méltatlanok. *Lessz még egyszer ünnep Nagy-magyarországon!*...

A gyászbeszéd befejeztével a honvédeknek Blaton karnagy saját szerzeményű lélekbeszédet mondott el, amelyben így szól: *Majd Bór Sándor, a főgimnázium VIII. oszt. tanulója szavalla el a mely érzéssel J. sz. Horváth költeményét: "Élet a*

halálban." A gyászünneply a honvédeknek "Hiszekegy" évelért véget.

A három vértanu sírjánál

Etután a város előkelőség is, a tisztikar, a katolikus és a nagy-közönség a *keresztény magyar nemzet eszme vértanúinak*, — a három bakónaki mártír sírjához vonult, mely szépen fel volt díszítve.

A honvédeknek a Hímnussal jázította el Blaton karnagy vezetése mellett, melynek utolsó akkordjait után Nagy Gyűző lépett az emelvényre, hogy áldozzon a három vértanu emlékének:

— Az ember életke: küzdés embori ideálokról, a nemzet élete: küzdés nemzeti ideálokról. Az ember küzdelme egzisztikus, a nemzet küzdelme altruisztikus jellegű. De mindkét életkérdésben a *baldo gondok* célja legeg mindenek felett a kérdők előtt. A családunk, a megunk — nemzetünk és ha-ánk boldogulása. A nemzetünk történetében nem ritka példa, hogy az egyén küzdelme azonos a nemzet küzdelmével, hogy az egyén és családjének boldogulása azonos a nemzet, a hazá boldogulásával.

— Ma az egyén küzdelme nem azonos a nemzet küzdelmével. Ma az egyén boldogulása nem jelenti a nemzet, a hazá boldogulását. A ma gyökeresen megváltoztatja a jó és rossz, a becsületesség és becstelenség, az idealizmus és realizmus, a szocializmus és intarncó-cialluzióról alkotott fogalmakat. Ma más az utia a boldogulásnak, mint régen. Ma az egyén és a hazá mintha különálló valamik volnának. Sokan azt mondják, hogy ez azért van, mert még nem volt korszuk, melyben oly bő termés lett volna a vértéknek, mint ma. *Ézt azok mondják, akik nem ismerik a vértéket,* akik kérdés nélkül boldogulnak, akiknél csak egy az emberi lélek: a jölet. Azok, akik életüket nemzetünk életével sohasse tudták összhangba hozni, akiknél mindegy: hazai, vagy idegen föld, Magyarországon, vagy Oroszországon.

— Oh mi! fájdalom! Igy érzek, mikor temetőbün járunk, az emlékezés gondolataival émerengeni azon, hogy *kozsakunknak mi vagyunk talán az utolsó élő magyarok!*

— Mert mindannyian, akik élet-

tünk éltek — jobbakk voltak mint a mi. Hívőbűnek, ideálabbakk és hazaszeretőbűk. Tudtak lelkeiről — a szépért, kürdeni — nemzeti eszmékért, és ha kellett — meghalni a hazáért!

— Az előttünk levő sír egy szebb, jobb, becsületesebb magyarságnak soka el nem muló bizonyítéka. Nevükre is állg emlékezem már, csak azt tudom, hogy nem tudták megtagadni a becsületet, a hitet, a hazát akkor sem, amikor bünt és halált jelentek bec íletesnek, hívőnek és hazafjaink lenni.

— Nem megtört szívvel, büszkén állunk ma ill, vértanu testvérek a síroktól, hogy meggyűjtuk a kegyelet mécséit. Büszkén, mert a ti halalotok az Élet diadalát jelent. Diadalát a nemzet életének. Gyűzünk ünnepléssel magasztalunk a mai napon. Ugy érezzük, mintha ez a temető nem is temető, de az

örök élet fórumát lenne, melyen a ti lelketek gyujt nekünk világszóságot azon az uton, amelyen nekünk ma haladnunk kell.

— *Veszettek bennünk!* A Ti ragyogó példátok álljon előttünk minden időben és a ti hitetek vezéreljen bennünket az örök világszóságra: *a nemzeti eszme diadalra!*

Gyűzéstüntetétek

Este 6 órákor könyörgő gyűzéstüntézetet volt a ferenciek templombán. Mig ma, halottak-napján liberás requiemet tartottak örülát közönség jelenlétében. A temető kápolnájában is volt gyűzéstüntézet, amely után P. Hedy Jeromos ferencisképzés beszélt a keresztény alapszázról, a test feltámadásáról.

A német szocialisták kilépnek a birodalmi kormányból

A papírmárka vége

Berlin, november 2

A német birodalom fővárosában mára lökeletesen katasztrófaállás vált a valutái helyzet. Egyrészt a birodalmi bank tehetetlensége, másrészt a papírmárkában való bíralon elvezetése, az arany-cölcön: 2 a dollár árfolyomát n déléltől örök-ben 480 milliórd márkára helyotta föl.

A valutakatasztrófa mindenekelőtt azaz a követkormányvel járt, hogy Berlinben a mai napon nem lehetett kenyert kapni, a piacokon pedig az árak háromszorosa emel kedek. Az élelmiszerek teleg-nagyobbrészt beszáríták, mert egy kereskedő sem hajlandó papírmárkát árusítani.

Stresemann kanc. illár súlyos betegesen fekszik. Tegnap délután betegsége mellett tartotta egymás után n minisztertanácsokat, amely k azonban nem vezetett eredményre. A szocialisták ugyanis előedelték nek a bajor kormányának szemben tanusított erélytlen magatartás miatt, Stresemann pedig Bajorország ellen nem akar erősebb eszközökhöz nyulni. A szocialisták

hivatalos lapja, a "Vo werts" ma reggeli számában nyilatkoztatja, hogy nem hajlandó tovább együtt dolgozni a Stresemann kormányval, amely kapitulálhat a Bajorországgal szemben, sőt a bajor állapothat akarja bovezetni az egész birodalom területén. A lap bejelenti a szocialisták legerősebb harcait a Stresemann kormány ellen és egyben hangu yozza, hogy felhatalmazni törvény, amelynek alapján a kormány kormányon, azonnal elvezetile hatályt, míhelyt a szocialista miniszterek a kormányból kilépnek. Stresemannnak határozott terve van a szocialisták kilépése estére. A kanc. illár ugyanis *tiszta polgári kabinetet próbál konstruálni* a német nemzetek és a szocializmusdal te megfontásával, ha ez nem sikerülne, felosztatja a birodalmi gyűlést és a diktatúra alapjára fog helyezkedni. A birodalmi gyűlés szerdán ül össze és ezen Stresemann új öszelétű kabinet élén akar már bemutatkozni.

A szocialisták kilépése.

Berlinből jelentik: Hír szerint a szocialdemokraták délutáni tanács-

Linka

A "Zala Közlöny" eredeti regénye írta: Péterfy Tamás (22)

A kancsó egyike vala azon cserep-különlegességeknek, melyek fölül lyukacsos fűdővel vannak elzárva és a fűdőre készített gombokon lehet inni. Janku hosszan ivott a szóp kálán, aztán megdicsőítte: Olyan írás, mint aki hozta!

— Kőszönöm! mondta a szép leány és nem tudott haragudni arra a sápadarcú kőre, hiszen annak van már fogyása.

Janku kedveskedve lépett a leányhoz.

— Tudod-e mosolyog 'szép virágom, hogy egy komoly szavam volna hozzád. Megtagdom, amíg a kedves papuak iszik, de négy szem között... az eszre alatt.

Mindzeket hallkan, érdekesen mondogta el Janku a leánynak és oly ügyesen, hogy akárkor vetto magál észre Mundre Marie, amikor az eszre alá kilépek és ott a szük pítvarban eszupán ketten valának.

— Marie, — kezdte Janku komolyan, — mondd meg hogy, szabad-e még a szived? — Nem, domnule!

— Jó uton járható? — A pápvalatig hiszem, domnule! — Jegyezte meg a havasok szépe és újra mosolyogott.

— Családod Marie! Eppen a pápa kell, hogy boldogod legyen. Ó tudja ez okát, to sejtet...

— És ha k karat adok? — kérdezte dacosan a leány.

— To azt nem fogod tenni, szép gyermek.

— Ugy bizik bennem cönnule? — Nem, csak ugy ismerlek...

— Olyan vagyok, mint eddig voltam!

— Ismerlek Marie.

— Makacs vagyok domnule, — To nem voltál rossz, csak a bíred.

— Ne dicsérjen domnule!

— To már igértél szerelmet is, hiszen virág vagy, virítanod kell!

— No, atól ívól van a pápa jóakarata! — Jegyezte meg gyonyosan Mundre Marie, — inkább lesújtandó tiszser, mint egyszer fölemjeli!

Jankuknak nagyon tetszett ez a leány így, a maga zsanatos vadságában és tovább beszélt.

— Marie, Marie! én bizonyosra merem venni, hogy a pápa nem kap kosarat tőled.

— Ha ő kér meg, kosarat kap.

— Marie, hidd el nekem, hogy ha jegyesem nem volna, fogdnók veled. Tudod mibe?

— Ugyan mire?

— Egy pár csókba

— Fogadjon domnule! ugy sem nyeri meg.

— Bizony megadnád azt Marie, még pedig örömmel, kértlenül!...

— Incselkedett Janku.

— Még rossz szándékból som jön közel ahhoz a lugnyéhoz a pápa! Tavót vagyunk atól domnule!

— Mint ide a pápa háza! — folytatta Janku és nagy kedve telte tovább csvegni a vadvirággal.

— A pápa házával!... csodálkozott Marie, — no, da köztölle sem húznák be azt a legényt!

— Hátha a köztölle nagyon erősebb valamit!...

— Nem! — és tapogatóz ráta meg gömbölyű fejét Mundre Marie.

— Hátha mégis!

— Túlán még bosszúból megközezténed, de én nem engedem neki!

— Marie, Marie! azt mondom, hogy előre megköszönheted a pápa közreműködését.

Megköszönöm és elküldöm, hogy ne íradjon a mondokájával.

— No, az nem tedd Marie! Az a legény epusztulna, mint a többi és te megsírátad! Sokan voltak!...

— Igértém én azoknak valamit? Egy szót sem! — beszélt a leány nekielőörösvé. Miért akarnak olyat, ami nem az övék! Valóittam én hamis szörlemet?...

— Nem, — nyugtatja meg Janku.

— Akkor ne kérők volna! Ez a kis házikó, nem a hídvége, hogy koldúlni járnak, domnule! Itt nem elanizsnaról van szó, hanem az életől! — tört ki a szép leány panaszas hangon.

— Te Marie, csinos, szép leány vagy, — kezdte dicsérni Janku s mulattatta a leány győrdőssé.

— Oros is vagy Marie! Hát ne zárítottólj velem! Nekem már szép legyesszem van!

— De a gyűrű nincs az ujjadon?

— Kérdezte a havasok szépe.

— Abba igazad van, de én éppen ezt kérdeztem tőled! Te is jegyzet vagy és még sem viselsz gyűrűt.

Nem is kell, ha nincs a szivedben, hiába ragyog az ujjadon. Halgassd végig a pápát.

— Domnule ne beszéljen fölről!

(Folyt. köv.)

körösökön elhatározták, hogy vissza hívják minisztereket a birodalmi kormányból.

Szászországban megszüntették a diktatúrát.

Berlinből jelentik: A birodalmi elnök, miután Szászországban megalkult az új kormány, ma kibocsátott rendeletével visszavonta október 29 én a birodalmi alkotmány 48. cikkelye alapján kibocsátott rendeletét a szász szabadállam közbiztonságának és rendjének helyreállításáról.

Felisch miniszterrelök ma esteire kitűzött esküfötele után kinevezi az új kormányt, amelynek megalkulása után Heintze birodalmi biztos beszűntelt működését.

A szociáldemokraták felhívást intéztek a sztrájkoló munkásokhoz, alkalmazzottakhoz és hivatalnokokhoz, hogy az új alkotmányos kormány megalkutásával a tiltakozó sztrájk okai megszűnnek. A párt és a szakszervezetek, beleértve a kommunikatákat is, szükségesnek tartották tehát a sztrájk abbahagyását.

A politika hírei

Budapest, november 2 (Saját tudósítói.)

A kormány tagjai már este minisztertanácsra gyűltek össze, melyen a folyó ügyeken kívül a népszövetségi bizottság megérkezésével meginduló tárgyalások anyagát vitatták meg. Drummont föltitkár már elutazott Budapestre, a tiltkársg

A népszövetség minden tagja egyforma jogokat élvez

A népszövetség föltitkárnak nyilatkozata a magyar sajtó számára

Budapest, november 2.

Sir Eric Drummond, a népszövetségnek Pesten időző föltitkára ma délelőtti fogadta a budapesti sajtó képviselőit a Hungária-szállodaban. A meghívottak a szálloda földesintézőjé levő Duna-szaloban gyűlekeztek, aután testületileg vonultak fel Sir Eric Drummondnak az első emeleten levő lakosztályába.

Rövid beszélgetés után az újságírók félkörben helyezkedtek el a fogadószobában, Sir Eric Drummond pedig lérszálánál állva tartotta meg előadását.

Sir Eric Drummond a következőket mondotta a sajtó képviselőinek:

— Uram! Engedjék meg, hogy köszönetet mondjak, amiért ide elfjöttek. Nagy örmére szolgál, hogy a magyar sajtónak ilyen sok képviselőjével találkozhatom.

— Allg szükséges talán hangszerem az a tény, hogy a népszövetség hatalmas erkölcsi befolyással rendelkezik. Az erkölcsi erő azonban csaknem teljesen a közvéleményről függ, amelyet viszont jórésze a nyilvánosság alakít ki. Éppen ezért a sajtó szilvesztomogatásának csaknem kiszámíthatatlan értéke van a népszövetség szempontjából.

Talán szabad lesz a népszövetség két különös vonására felhívnom a figyelmet. Az első negatív, a második pozitív. Ami az első illeti: a népszövetség nem valami felsőbb állam, mint ahogy időnkint ráfogják. A népszövetség nem teheti határozatait kötelezővé a maga tagjai számára. Szám autoritásában magában, hanem autoritását a sztrájk tagjainak egyhangú hozzájárulásából meríti, lífőnkint azt vélték, hogy a népszövetség a nemzetközi

máink tegy, Mantou holap reggel indul Belgrádba.

Eljárás indul az októbertől ellen

Budapestből jelentik: Élénk felülést keltett az, hogy október hó 31-én este az ugynevezett októbertől társaság, amelyhez az egykori Károlyi-kormány tagjai is tartoznak, a Royal szállóban vacsoráztak és ezen ünnepelték Károlyi Mihályt és emigrált társait. Erre vonatkozólag illetékes helyiöl a következőket közli velünk:

— A királyi ügyészség eljárását fog indítani a vacsora szónokát és azok ellen, akik nyilvánosan tünettek Károlyi Mihályt és társait mellett. Az eljárás ígázás, látszó, a királyi ügyintézmény ellen elkövetett büntlet és közrendháborítás vétege címén fog megindulni.

— A vacsorán az a kijelentés hangzott el, hogy Károlyi Mihály vagyonekობású perében perölés történt. Ez a kijelentés minden komoly alapot nélkülöz. Károlyi pere a kurián folyamatban van.

— Immerets, hogy gróf Károlyi Mihály, Hatvany Lajos, Garami Ernő, Loudsny Máton, Linder Bela, Szende Pál, Buchinger Manó, Jászi Oszkár és Hoek János ellen a magyar neozot megbecsülés ellen elkövetett büntelt címén az ügyész ség vádiratot adott. Károlyit és társait a budapesti büntetőtörvénysek hirdeménye után idéste meg. A hirdemény határideje rövid időn belül lejárt és akkor rövid időn belül megtartják a föltérsgylást

ségnek valamely formáját képviseli, ami nem fér össze az igaz hazafisággal. A dolog, uraim, nem így áll. Ha bizonyítékra volna szükség és tekintetben, bizonyosok nyujthat már csak neve is, amely hivatalosan így hangzik: a nemzetek lígja. — A pozitív vonás, hogy a népszövetség valamennyi tagja, mint ilyen, egyenöl jogokat élvez.

— A tiltkársg tegyjen nem kép viselnek sem azokat az országokat, ahonnan származnak, sem az ott hatalmon levő kormányokat. Mi egyedül azt a célt tartjuk szemünk előtt, hogy szolgáljuk a népszövetséget és végrehajtuk a népszövetség politikáját. Mi valójában szolgálunk külön-külön a népszövetség mindegyik tagjának, de egyben bizonyos mértékig képviseljük a népszövetséget, miút egyesít is.

— Ha a népszövetségi szervezet pénzügyi, gazdasági, vagy más természetű javulás céljából a szöveget ség bármely tagjának különös segítségre lehet, mint ahogy Magyarországra számára, remélem, lesz, a legnagyobb büszkeséggel vállalkozhatok a kötelezettségeket, melyek ennek folytán reánk hárulnak. Ugye, mint valamennyi kollégám érezük ugyanis, hogy ezzel a népszövetség tiltkársgának leglányve sebb feladatát teljesítjük.

— Nagy mértékben bátorít benünket az a tudat, hogy az a kapcsolatot, amelyek ítt az Önök kormányának tagjaival szerencsésen felépítettünk és a kormány támogatása a legnagyobb segítségünkre lesz jövendő feladatunk teljesítésében. Mindíg hódolgan emlékeznék vissza az önök fővárosában tett előző látogatásunkra: az a komolyan remélem, hogy fővárosukat ismét meglátogathatjuk.

HIREK.

Olvasóinkhoz!

Az anyag drágulása, a házbéremelés, a munkabérek növekedése arra kényszerítettek, hogy lapunk árát, ámbár mérsékeltén, de ismét felemeljük.

Lapunk egyes számának ára november 4 tol kezdve:

hétköznap . . . . . 300 K
vasárnap . . . . . 400 K
előfizetési ár havonta 6000 K

Régi előfizetők, amennyiben f. hó 10 ig megújítják előfizetésüket, erre a hónapra még a régi 5000 korona előfizetési díj fejében kapják a lapot.

Tisztelettel
a ZALAI KOZLONY
kiadóhivatala.

- (Naptár) Nov. 3. Malak.
- (Időjárás) A Meteorológiai Intézet jelentése szerint nyugatról borulás várható, egyelőre lényegesen hőváltkozás nélkül.
- (Az evangélikus egyház közgyűlése) Az evangélikus egyház vezetősége ez uton is tudója a hívekkel, hogy vasárnap délelőlti a reformáció ötvenpéltésztentelvezetével közgyűlés lesz. Az a nap délutáni válassal eátly pedig, amelyen az ünnepi beszédet Petrik Dzsóz felügyelő fogja mondani, 5 órákor kezdődött.

- (Tanügyi hírek) A vallás és közoktatásügyi miniszter Kovács Miklós és Széppudary László áll. tanítókat ideiglenesen a nyakánizsól áll. elemi iskolához osztotta be. A kir. tanfelügyelőség Gogl Mária áll. tanítóknál Kiskánizsáról a Rozsnyó utcai iskolához helyezte át. Benkőné Okos Julia áll. tanítóknál pedig ugyanehez az iskolához áll. landó helyettesnek osztotta be.
- (A vármegyei közgyűlése) Zalavármegye törvényhatósági bizottsága december 10 én ül össze, hogy téli közgyűlést megtartsa. A közgyűlésen a kanizsai városi ellenelk teljes számban részt fog venni.

— (Alfonz spanyol királyi pápánál) Rómából jelentik: Alfonz király római látogatásakor nagy ünnepléssel készülnek fogadni a Vatikánban a királyi vendéget. A pápa az egész vatikáni pápásg körében fogja üdvözölni a spanyol királyt és a alkalommal nagyfontosságú beszédek fognak elhangzani.

— (A külügyminiszter ebédje Drummond tiszteletére) Daru vity Gáza külügyminiszter tegnap délelben ebédet adott a Hungáriá-szállóban Drummond népszövetségi föltitkár tiszteletére. Ezen az ébéden a népszövetség kiküldöttein kívül megjelentek a külföldi követek és ügyvivők, valamint a magyar kormány, a magyar politkai élet és diplomáciai kar és Budapest főváros képviselői, összesen negyvennyolcan. A föltitkár pénteken délután elutazott Budapestről a trilestyi gyorsvonattal.

— (A kanizsai háztulajdonosok nagygyűlése) A kanizsai háztulajdonosok vasárnap délután 4 órákor a városban nagyteremben Dobrovics Milán v. országgyűlési képviselő elnökele alatt nagygyűlést tartanak.

— (Három nap alatt hatvan millió adót fizettek be!) Az utóbbi három nap alatt csak egyenre és földadókban 60.000.000 koronát könyveltek el a nagykanizsai városi adóhivatalban. — Az adóköntéség valóságga ostrom alá vette az adóhivatalt, aminek oka abban rejlik, hogy elcsúsz után az adótarozásokat már csak késedelem miatt büntetés mellett lehet lerólni.

— (Analfabéta tanfolyam) A Zalai Közlöny hírt adott olvasóink arról, hogy a kiskánizsai áll. elemi iskolában a téli hónapokban analfabéta tanfolyamot tartanak. Jellemző a kiskánizsai kultuszomjára, hogy a 173 analfabétából eddig egyetlenegy sem jelentkezett tanulásra. Igen üdös volna a beiskoláztatási törvény szigorát ezekre is kiterjeszteni.

— (Az augusztusi lakbér határozatot kell fizetni a november negyedében) Lpünk szerdal számában a lakárendelet kivonataiban értelemzavaró hiba csúszott be, azért, hogy egy soronyi szedés kimaradt a szövegéből. A helyes szöveg szerint november 1 én az 1923 augusztus 1-én fizetett negyedévi lakbér hatszoros összegét kell fizetni.

— (A Georgicon Kor első szakulása) A kesztői gardázsi akadémia Georgicon Gazdasági Köre október hó 27 én tartotta első szakulását, melyen az akadémiai tanárok, a hallgatósg és az érdeklődő zsidák nagy számban vettek részt. A Himnusz hangjál után a Kör ezévi elnöke Ferenczy Béla lík. é. h. mely gondolatokban gazdag beszéddel nyilatkozta meg a szakulát. Budóló szavakkal hívta be a tagok figyelmét arra, a nagy munkára, mely a mai tanuló gazdaszemzedékre az életben vár és rámutatott arra az utra, amelyen áll feladatunk megvalóthatók. Pesthy Béla a Kör ez évi védőnéke, a nyilvános életben való szereplés fontosságát hangszerálta. Ezután szünet következett, mely alatt a „Perzbanda” játszott Puskás Béla vezetésével. A vitakérdés: „Hogyan kerjünk bele a mai sürgös gazdasági problémák gyakorlati megvalótlásába?” Farkasfeszky Ferenc lík. é. h., a Kör tiltkára vezette be tartalmát, jól átgondolt előadásával, melyhez számos hallgatósn kívül dr. Kukuljevics József és Nány Andor aak. tanárok is hozzászóltak. A hívós szakulés hatása alatt az ifjuság lelkes baráti körgyűlést 100.000, Malotinsky F. igazd. fötanácsos, Lutz Sándor ügyszélfelügyelő, dr. Csák Á. íőszerszerző és két, magát megnevezni nem akaró ítszetelebbi tag 10.000—10.000 K-át adományoztak a Kör sikeres munkásságának előmozdítására.

— (Végrehajtási eljárás a hítrálékos adósok ellen) A városi adóhivatal ezuton értesít az adóírók polgárság, hogy azok ellen, akik nyolc napon belül nem fizetik be hítrálékos adójukat, nyolc nap múlva a végrehajtási eljárás fog foganatosítottani.

— (A hor) Gárdonyi Géznak „A bor” című háromfelvonásos népszámláló szombatban és vasárnap este játsza Kanizsa egyik legjobb műkedvelő gárdája. A péntek esti főpróbára a legzsebb sikert ígéri az előadásnak. Vasárnapra még néhány jegy kapható.

— (A zalazentlakbéli rab azökény) Simon János zalazentlakbéli lakos Mindenszentek délután a Margit-hegyen egyik ismerősével annak pincéjében időzött. Etfelől beállított egy — a közelemben dolgozó és onnant megzökött rab és bort kértőlük. Hamarosan be is rugott. Gyorsan esteledt, elindult hátra két vendég hazefelé. Szak-dékos mélyután mentek, mikor egy ág azökényen kalapját leverte. Míg a szöletben keresgélte, Simon tovább ment. Egyszer csak johan utána a részeg rabszökvény és (már vakotéiben) hátrólul megzurta Simont azért, mert nem segítette keresni a kalapját. A surrás a jobb kezét érte, erősen vérzett, visszaindult a pincébe, ahol hirtelen bekötözte és együtt indultek vissza, hogy munkahelyére kísérje a részeg rabot. Ez nagyhangon kiabálva jött már elük. Egy darabig elkísérték, majd ugyanott a szakadékos úton, ahol Simont előzöleg megzurta, részegesen következében összeestek és elaludt. Ott hagyták a így kitért még nem sikerült megtalálni. Simont sebével a kanizsal közökházban vették ápolás alá, ahol pénteken délelőtt a rendőrség kihallgatta.

— (Lovagias ügy Zejkón) Gál János zejkói földműves János fiával és okonával, Horváth János-nal lakásukon tartózkodtak. Az uszony azt állította, hogy a flu ellopja az ő pénzt, ezért az öreg is, fia is nyakmentek, üllögtek, sőt ruháját is letépték róla. Az uszony a közelemben dolgozó urához, Horváth Jánoshoz menekült segítségért, aki felbőszítve rohant haza. Már a faluba ért, mikor találkozott Ifj. Gál Jánossal. Mihelyt meglátta, rátámadt, lehurta a szekérről, földre tepette és a néla lévő kapával ütötte a gyárfőbe. A gyerek is valami szerzemott ragadt a szekérről és azzal úgy vágta néhányszor oldalba Horváthot, hogy rajta sebet is ejtett. A verekedésre kiszaladt az öreg Gál is és az egyik dühözöz hidról letépett kovárggal úgy ütötte fejbe Horváthot, hogy az megszegett és az összesreglett falusiak személtelen állapotban vitték haza lakására. A kanizsal rendőrségen tett feljelentésre ld. Gál Jánost és Horváth Jánost ki hallgatták. A két vallomás egymással ellentétben ellenkezik.

— (Lövőbiztonság a minisztertanácsban) Szóhaból jelentik Rendkívül igazul és egészen szökellen jelenet játszott le néhány napja ezélett Tiranóban az albán minisztertanács ülésén. A miniszterelnök és a hadügyminiszter között a napind egyik pontjának dolgában nézeteltérés támadt s a miniszterelnök a vita hevében hirtelen elővette a revolvert és többször ráült a hadügyminiszterre. A minisztereket megdöbbentette az argumentálás és a zajos és veszedelmes módja és gyorsan elvittek. A hadügyminiszter népszerűsége nála bő szította a vitás kérdést s a nép úgy döntött, hogy a hódol mint azerülöknek le kell mondania, a szabandó keretökön pedig közzé kell tenni a parlamentum miniszterelnök vezetésével fogótanál a minisztertanács. Az új miniszterelnök választása Ahmed Foad pasa lesz.

(x) Tánccsétel. Folyó hó 4 én vasárnap este 8 órai kezdettel Gultentz Lajos tánctanári a Czalno szertartásban tánccsétel rendezte. A zenét Füredi Gyurka zenekara szolgáltatta.

(x) Hamifogakat, aranyat, ezüstöt, briliánsokat, órnáczkat, alpacca csöveszököket és disztárgyakat a legmagasabb mértépen veszték. — Fried József ökszerész, Sugár-ut 2. szkm (H-ut és Sugár-ut sarak).

— (Nyolc év múlva) Pozsonyból le-jött: Binder József, mint 13-as honvéd 1915. márciusában orosz fogságba került. Atole Ligetfalvánál a tokonai semmi hírt sem hallottak róla s azt hitték, hogy meghalt Most az oroszországi Jaroslávól levél érkezett az látkörében megöcsült Binder József feleségétől és ebben az uszony meglepő, hogy egy év előtt költöztek egy, utának 13 sora van, csak nagyon bányá s honvégy. Utóbb Binder-től is érkezett levél, amelyben azna kérti édesanyját, küldjön el okmányait, most 's'ronon ezereletlétini szökült és hazajött. A licetfalván 'rind' szög parancsokba és a pozsonyi városi négyülett ügyosztály most azon faredök, hogy a hollánk lutt Binder József viszont-lhasza ügyét, akik már alig várják ki sa.

— (Kettős házasság) Győr-ből jelentik: Czéh Demeter zalazengerzsi lakos 1914-ben megszökült, nőül vette Szalay Iona ugyanazsal zalazengerzsi lakost. A házassélett ugyilásik nem volt boldog, mert a házastársak néhány év múlva különváltak. Czéh Demeter 1919-ben másodszor is megöcsült, nőül vette Nagy Mária budapesti lakost. Első feleség értesült második házasságáról és feljelentette. A kir. ügyészség kettős házasság bűntette miatt emelt vádat Czéh ellen. A megtartott törvényeskedő tárgyaláson a vádott azzal védekezett, hogy 1919-ben megjelent a zalazengerzsi munkástanács előtt és ott bejelentette, hogy elváltik feleségétől. A munkástanács a vádló bejelentését tudomásul vette. A vádott hivatkozott két tanura, akik az elválás tényéről tudnak, de nem tudta őket a bíróság elé állítani. A törvényeskedő bíróságnak mondotta ki Czéh Demeter kettős házasság vétségében és ezért négy-hat fogságbüntetésre ítélte. Felebarozs folytán ma került az ügy a győri kir. ítélőtábla elé, mely dr. Feichtinger Ernő tanácsában létezik. A kir. ítélőtábla helyben hagyta az elsőfokú ítéletet. Az indokolásban a bíróság kiemelte, hogy a vádott elmulasztotta a kommun utána a válást a törvényes hatóságok előtt.

— (Eltemették a 'legszegényebb' szerb minisztert) Belgrádból jelentik: Államközlésben, nemzeti gyászsal temették el tegnap Protos Stoján volt miniszterelnököt, aki 'előny szegényen halt meg, hogy még temetési költségre való sem maradt utána és a belgrádi sajtó nagy érdemel mellett egyik legszegényebb erényének tudja be, hogy hosszú pályafutása alatt, amelynek során többször volt miniszter, koldussegény tudott maradni. Dicsérhelyet adományozott a főváros és temetésén megjelent a király, az egész tábornoki kar, Pasic miniszterelnök az élén a kormány, az idegen diplomácia valamennyi tagja és a törvényhozás testületileg. A székesgyházban szentelték be a koporsót, majd belátatlan tömeg kísérte ki utolsó útjára. A sir fölött több gyászbeszéd hangzott el, úgy méltatták Protocot, mint Szerbia legnagyobb fiát és a belgrádi lapok gyászkeretben jelentek meg.

(x) Új zenekar a Centrálban. A Centrál kávéházban zalazengerzsi Horváth Rózsa teljes zenekara naponra muzikált.

— (Kisebb pénsözszeg találattott) Igazolól utakonozás átvétel Nemeth Jenő áll, isk tanítónál, Kiskanisza.

(x) Mindennemli pamutárak nagy választékban Kaufmann Károlynál Telefon 3—72.

— (Az oláhok félnek már a temetkezési szolgáktól) Ia Erdély lakosságát módfelett elkeserülte az, hogy a hatóságok állandóan bizalmatlankodva viselkednek a magyarországi irányásban, minduntalan és mindensorán trcedente vádakat igyekeznek kovácsolni a leggyűfautabb módon. A legutóbb például Karcsonyi János kolozsvári rendőrképtány az u'c'sin rá-támadt két temetkezési szolgára, az ugynevezett "nyászuhuzárotra", léteje sapkájúrók az izmretek felette toltat ezzel a kiáltással: — Mjéd adok és nektek Horthylottal viselnl Irredenta bándal! Ennyivel azonban nem is érte be, hanem becipellette a rendőrségre a két embert. Karcsonyi bement a temetkezési ceghez is és ott is haogostta, hogy nem tül a Horthy toll' és a magyar sajtús is felhárt. A cég nem nyugodott bele Karcsonyi önkénykedésébe, hanem hivatalos hatalommal való visszavéltélt élmán feljelentést tett a rendőrképtány ellen, akin város-szeri nevetnek, hogy két levéltélt, huz ezandere szolgáló grász-huzár fetteft bagylyottólul is meg-jed, Horthy darutollának léve azokat.

— (Önkodjunk a kivándorlóra cinbítőtől) Az utóbbi időben mind gyakrabban fordul elő az az eset, hogy keletlen megfizetett úgynökök fényes igéretlekké (ingyen hajógye, 10 arany korona napi munkából) kivándorlóra igyekeznek csábítani iszapstalan embereket. Legutóbb különösen Kanadába és Japánba igyekeztek embereket toborozni. Óra iotünk mindn kit, hogy ne üljenek fel a megfizetett embereket igéretüknek, mert leg-többször valamely nemzet idegen légtója számára toboroznak embereket, vagy csak az a céljuk, hogy hiszékeny emberektől pénzt csaljanak ki. Ha tehát valakit kivándorlóra szölitának fel, legokosabban akkor tessz, ha a felszölitőt a csendőrvagy rendőrhatalóságnak adja át.

— (Az első nő ügyvédjelölt) Budapestről jelentik: Jogászkeretben rendkívül érdeklődésnek ténkezik a budapesti Ügyvédi Kamara választmányának holnap teljese ülése elé. A teljese ülésen dr. Pap József, az Ügyvédi Kamara elnöke fog előlétni, dr. Unger Margit kérését fogják tárgyalyni, aki arra kéri az Ügyvédi Kamarát, hogy vegyék őt fel az ügyvédjelöltek listájába. Dr. Unger Margit 1918. d-cember, a mikor a Károlyi kormányrendelet adott ki, hogy a nők nemcsak az orvosi és a tanári fakultásra, hanem a jogi fakultásra is beiratkozhatnak, beiratkozott a debreceni egyetemre. A szabályszerű idő elteltével abszolvt is és 1921-ben jogtudományi doktorrá avatták a szegedi egyetemen. Dr. Unger Margit Magyarországban a legelső nő, aki kéri az ügyvédjelöltek listájába való felvételét. A nagy érdeklődéssel vürt teljese ülés holnap, délelőtt 11 óra-kor tartja meg az Ügyvédi Kamara. Jogászkeretben igen előrelépő, mény Unger Margit kérését illetőleg és előreláthatólag hvesz harok vannak kilátásban, mivel por és koronában késülnék felszölitásra a teljese ülésen.

Míg a kereskedő pihen, helyette a reklám dolgozik.

Ahol rossz üzlet a győzelem.

Anglia nem tudja elhelyezni nagy munkafelületét

Anglia tulnépessége és az angol gyarmatok nagy részének néptelensége fogalkoztatta legutóbb a brit világbirodalom ősziveitül kormányfőjét. A gyarmatok védekezés az idegen nemzetiségű bevándorlók el-on és inkább az anyaszorögből szorotnának angol jövedényeket kapni. Főként földművesekre volna szükségük, azonban azok, akik Anglia elhagyására kaphatók volnának, szintu kizárólag városi gyári munkások.

Angliában a munkáskérdés sok fejlértéit okoz. A munkanélküliség újra növekedőben van és csupán a munkátalan szakkunrikók száma — október közepén — meghaladta a 1 millió 260 ezret. Anglia kétségteitül tulnépes ország, amely immár nemcsak a tsunaital és a tanult munkások t' megel nem tudja keresethez juttatni, hanem a közép osztálybeliek boldogulása is egyre nehezebb lesz.

A munkahérek és a tisztviselői fizetések még mindig alatta vannak a békébéli javadalmazásoknak.

Az Angliából való kivándorlás, amely a világháboru előtt évi 3—400 ezer lelket jelentett, a háborús évek alatt szinte teljesen elmaradt. Azóta maga a kivándorlás is rendkívül megdrágult, ami megnehezítette az Angliában megőlni nem tudó nincstelenek kivándorlását. Már legutóbb is 200 ezernél több felszabadult iprosimas nem tudta elhelyezkedni, amelelt évente 750 ezer olyan líra került ki az angol iskolákból, akiknek legnagyobb része ipari téren önéj kerényert keresni. A a körülmény, hogy az angol gyarmatok legtoöbbszön hatalmas nagyiparok keletkeztek, magában Angliában nagyon éreltül káros hatását, amennyiben textil-, vas- és acélárúktól egyre kevesebbet hozhatnak a gyarmatok az anyaszorögből, mely így kevesebbet is termel, de kevesebb szakkunrikát is foglalkoztat.

Angliának és gyarmatának is szinte kizárólag földművesekre volna szükségük, még ipari munkásokat mind kivándoroltatni igyekeznek.

Angliának semmiképpen sem fog tehát sikerülni, hogy az ipari munkanélküliség számottevő részét a gyarmatokkal helyezze el. A retentív munkanélküliség Anglia csak úgy szüntetheti meg, ha termelését fokozza és árúciélek számára visszszök szököt az államokat, melyek a háboru elvezetése és megcsontkítás folytán fogysztásra, vásártársan köptelenek.

Anglia leverte ellenségeit, de azzal, hogy nyomorba taszította őket, önmagát is megfosztotta ipari és kereskedelmi elhelyezési piacitól. Küderült, hogy a győzelem sem jó üzlet, ha koldusos teszi az ellenfelet, mert a koldus nem — üzletfél, nom vevő, nom fogyasztó.

Dél Afrika, Kanada és Ausztrália részben szaporítanak angol lakosság számát, de az ő helyzetük is ugyan-yan, mint Angliáé: városi lakozók elég van, de annál kevesebb a mezőgazdasági népesség. Kanadában is a városi lakosság 10 év alatt 1 millió 260 ezer lélekkel szaporodott, míg a földművelésesség csak 176 ezer lélekkel. Ausztráliában az őzszoz lakosoknál több, mint a fele a városokban lakik, míg a természet alkalmas föld nagy része teljesen lakatlan. 85 százaléka a bevándorlóknak a fővárosban, Sidney-ben telepszik lo.

